Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2728 MỘT SỐ: 0$03 NGÀY THỨ SÁU 23 AVRIL 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
Một năm	6$00	6$98	6$30	6$30	5$60	12$00
Các làng và						
Các công-sở		8.09	8.00	8.00	9.00	8
Sáu tháng	3.00	3.50	3.29	3.29	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Réclame dans la 1re page . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales . 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 4972

Một cách phòng nạn ô-tô

Mới đây ở địa-phận làng Kim-bải, tỉnh Hà-đông, có xẩy ra một cái nạn ô-tô, người mẹ muốn cứu con mà đến nỗi thiệt mạng; cái nạn xe cộ đời nay, ngày nào cũng có, nơi nào cũng có, nghe lắm đã hầu nhàm tai, mà không muốn bàn nói đến nữa, việc rủi ro này, tuy rằng bi thảm, nhưng vì với những việc rủi ro khác, thì còn nhiều chuyện bi thảm đáng thương hơn nhiều. Nhưng ký-giả cũng muốn nhân việc rủi ro này mà giải bày ý-kiến, mong vào những nhà giáo-dục cùng là các đàn anh đàn chị ở các chốn thôn quê, thời thường lưu tâm đến mà giảng dụ cho học trò và đàn em nghe, sau là trông mong vào chính-phủ gia ý sửa sang luôn những con đường mà xe-cộ thường hay đi lại, họa may cái thảm họa ấy có bớt đi được phần nào, thì cũng là tạo phúc cho nhân dân được phần ấy.

Từ ngày nước Nam ở dưới quyền bảo-hộ của nước Pháp, cách giao-thông đã mở mang dần dần, các thứ xe cộ xuất hiện mỗi ngày một thêm ra, như xe ngựa, xe đạp và xe lửa vân vân, nhưng các thứ xe cộ ấy, cũng chỉ ở các nơi thành thị đô hội thì mới có nhiều, mà sự rủi ro cũng không lấy gì làm dữ dội gớm ghê cho lắm; xe lửa thì sức thật mạnh, chạy thật mau, mà phần nhiều cũng chạy qua các chốn thôn quê, nhưng xe chạy đã có thời khắc nhất định, lại có đường riêng, cho nên tai nạn gớm ghê cũng không thường có; duy vào khoảng mươi mười lăm năm nay, từ lúc xe ô-tô xuất hiện đến giờ, thì cái nạn gẫy chân què tay, tan xương nát thịt, thường thường xẩy ra luôn, có hồ thành ra cái tai vạ chung của cả người trong nước. Xét cái nguyên nhân ra, thì một phần là tại sức máy mạnh, xe chạy nhanh, đã khiến cho người chậm chạp hay là già yếu choáng mắt kinh hồn mà trở tay không kịp, những người cầm máy lại phần nhiều không có lương tâm, coi mạng người làm thường, không biết giữ gìn cẩn thận; và một phần thì lỗi tại người đi đường cũng có; cách đi đường của ta xưa kia, chẳng qua chỉ là con ngựa và cái cáng, ở trên đường rất là bình yên, sau suy dồi ra xe đạp và xe tay, mà tự xẩy ra cũng rất ít, và cũng không lấy gì làm ghê gớm; nào có nghĩ đâu ở trên đường lại có một thứ xe, chạy mau sức mạnh, sinh ra một sự nguy hiểm lạ thường; ở chốn thôn quê xa lánh, kiến văn đã chật hẹp, chẳng biết thế nào là luật lệ đi đường, đến khi bước chân ra đường, cũng chẳng nghĩ gì đến chuyện xe cộ rủi ro, hoặc năm người, hoặc ba người, dắt tay nhau đi nghênh ngang ở trên đường, kịp nghe thấy tiếng hít còi, lù lù xe đến trước mặt, hay là sình sịch xe đến sau lưng, mới kinh sợ luống cuống, chạy ngang chạy tắt, tay mặt chẳng tránh thành tay trái đường quang chẳng đi đi đường rậm, cứ chỗ chết mà đâm đầu vào, thì ai làm thế nào mà cứu cho được. Lại còn lắm nơi vẫn theo lối cũ, vẫn thấy họp chợ ở trên đường cái, nào người nào hàng, ngổn ngang la liệt, thật là một sự rất không tiện cho hành khách và xe cộ vãng lai. Nghiệm ngay như người đàn bà khốn-khổ kia dám cho con lên hai tuổi chơi ở trên đường, thì đủ biết cái tư-tưởng của người nhà quê mình khờ dại biết là nhường nào! Vậy bây giờ muốn cho những người ở các chốn thôn-quê biểu qua qua được cái luật lệ đi đường, cho cái nạn rủi-ro bằng ngày mau được bớt đi, thì phải mong vào những nhà giáo-dục và các bực đàn anh đàn chị ở các chốn thôn-quê; các thầy giáo khi dạy học ở trong trường hay là những khi đưa học-trò đi chơi, tưởng nên thường thường giảng dụ cho biết luật lệ đi đường cho con trẻ nghe, và bảo con trẻ về nói lại cho người nhà biết; những bực đàn anh đàn chị nhân những khi tụ hội đông người, cũng nên đem các luật-lệ đi đường giảng dụ chỉ tỏ cho dân em biết; phàm những lối bán hàng và họp chợ ở giữa đường, thì nhất thiết cấm chỉ. Nếu làng nào cũng như thế cả, thì cái nguyên-nhân về sự rủi-ro xe cộ, cũng đã bớt được một phần lớn rồi.

Còn về luật lệ xe ô-tô, thì thật cũng đã nghiêm minh, xe chở nặng bao nhiêu phải có hạn định, không được quá cái lệ thường; lại thuế ngạch của mọi thứ xe, thì chiếu theo sức chở của xe, để lấy tiền tu bổ đường sá. Vậy các đường mà xe cộ thường đi lại luôn, tưởng sở Lục-lộ cũng nên thăm xét luôn luôn, xấu thì sửa lại cho tốt, hẹp thì đắp thêm cho rộng, để cho tiện sự vãng lai; và về phần riêng đường Hà-đông Phủ-đình, cứ mỗi năm đến mùa tháng hai tháng ba, là mùa trẩy hội chùa Hương và hội chùa Trầm, hành-khách đi lại kể có hàng mấy nghìn người, ô-tô chạy đến mấy chục chuyến, mà đường sá vẫn không thấy sửa thấy đắp cho tốt thêm và rộng thêm hơn, nên cứ như thế, thì hàng năm cứ đến mùa tháng hai tháng ba, sự rủi ro xe cộ ở con đường ấy, sự lại nhiều hơn mọi nơi; đó cũng là một việc có quan hệ đến tính mệnh của nhân-dân, tưởng chính-phủ cũng nên lưu tâm đến vậy.

Đã đành rằng việc đời không có cái gì toàn lợi mà không có hại, thế-kỷ hai mươi này là cái thời-đại máy móc, ở các nước văn-minh cũng đã nhiều người hết sức suy nghĩ cách phòng sự rủi ro xe cộ, mà cũng chưa thấy có kết quả hay. Nhưng ta bây giờ nên theo cái trình-độ của ta, mà hết sức tìm phương phòng giữ, được phần nào hay phần nấy, há nên ngày ngày trông thấy cái thảm họa, cứ cho là việc không làm thế nào được, cứ đành bó tay mà chịu dương mắt mà nhìn ư.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 20 Avril 1926

Việc nước Pháp

Nguyên-lão nghị-viện đã bắt đầu bàn về sổ thu-nhập.

Hội-đồng tài-chánh của thứ-dân nghị-viện đã xét sổ chi xuất, do nguyên-lão nghị-viện đã thay đổi một đôi điều tiểu-tiết.

Hội đồng quốc-dân về việc tương trợ-quyền đã họp ngày hôm qua. Hội đồng xét cái chương-trình công-việc, đoạn định giao cho một phụ ban có sáu viên, soạn một bài hô hào quốc-dân. Hội-đồng thành-phố ở Lyon định quyên 250 000

M. Myron Herrick, đại sứ Hoa-kỳ ở Maroc trở về, đã tới Paris Ông tiếp các đại-biểu báo-quán có khen ngợi cái công cuộc khai-hóa của nước Pháp ở xứ Maroc. Ông có nói ông đến Maroc, chỉ thấy cái cảnh-tượng lao-động, trật-tự, bình an, và thịnh vượng, chứ không hề thấy cái gì làm cho cảm giác đến việc chiến-tranh.

Quan Painlevé đã tiếp phi-hành đại úy Fonck, trước khi về nước Mỹ. Đại-úy Fonck có nói đại-úy dự-định bay thẳng từ New York đến Paris.

Việc ở Maroc

Ở Oudjda có tin rằng sứ-giả Riffain là Haddou đi tàu bay đã tới sáng ngày hôm nay. Sứ-giả đã thuật lại mọi lời của Abd El Krim, rồi lại đi Azeakne, để hỏi Abd El-Krim các câu khác.

Các đại-biểu Riffains có nói với nhà điện báo Havas trước khi hai bên điều đình với nhau, và trước khi hỏi ý Abd-El-Krim, mà nhân tha ngay tù-binh, và để cho quân Pháp, và Tây-ban-nha tiến lên, thì thực là một chuyện vô lý. Các đại-biểu ấy có nói hai bên có cùng nhượng-bộ, thì mới có thể ưng-thuận các điều kiện ấy được.

Việc nước Ý

Nhà điện-báo *Stefani* có đăng tin về việc hai chánh-phủ Rome và Londres điều-đình với nhau về đất Abyssinie; Việc điều đình ấy chỉ chủ về việc kinh-tế và vẫn giữ cái chủ-quyền của nước Ethiopien.

Việc nước Tchécoslovaquie

Bản giao-ước Đức và Nga làm cho nước Ba-lan, và nước Tchécoslovaquie rất là lo sợ. M. Benès cùng hợp ý với M. Skrzynski có gửi cho các nước ký giao-ước Locarno một bức thư nói nay nên xét cái ảnh hưởng của bản giao ước Đức Nga đối với việc cho nước Đức vào hội Vạn quốc.

Việc nước Nhật-bản

Có tin rằng nước Nhật quyết nghị bãi cái lĩnh sự tài-phán quyền ở Nam Mãn-châu mà cũng không sửa bỏ, liệt-quốc hoặc hội đồng pháp-luật có định bỏ cái lĩnh sự tài phán quyền ở Trung-hoa hay không.

Quan tổng lĩnh sự Nhật đã hạ lệnh bắt viên đại úy Nhật tên là Sugita là bỉnh vụ cố vấn của Trương học-Lương ở Thiên-tân, vì đại-úy [illegible] bán địa đồ và các giấy má-bí mật cho một thám-tử của nước Nga.

Việc Úc-đại lợi-á

Trận bão ngày chủ nhật mới rồi, tàu *Walton Bell* bị cấp nạn ở chỗ cách tuần dương-hạm Delhi một ngày đường. Song tuần dương-hạm đã cứu được.

Giá tiền ô-tô và các đồ phụ thuộc nhập-cảng Úc-đại-lợi-á cộng là 19.000.000 livres sterlings. Trong năm ngoái ở Úc đại-lợi-á chế được 62 000 cái xe.

Hiện đương hô cửa để lập một nhà đại-học ở Canberra.

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Tung-tích Đoàn kỳ-Thụy

Sau khi xẩy ra cuộc chính biến hôm 9 và 10 avril vừa rồi Đoàn-kỳ-Thụy đã trốn chạy được ra giao-dân hạng. Nhưng chưa rõ tung tích Đoàn ở hẳn chỗ nào, chứ không phải trốn ở công sứ quán nước Pháp.

Trương-tác-Lâm có mở cuộc hội nghị, tuyên ngôn rằng Trương quyết đuổi quốc-dân-quân và chiếm lấy Bắc kinh, kết hợp với đảng An-phúc (đảng Đoàn kỳ-Thụy) để giữ lấy chính quyền. Trương lại có một điện cho Đoàn xin cứ vững lòng ở Bắc-kinh đừng chạy đi đâu. Trương quyết hết lòng ủng-đái để giữ vững địa vị cho Đoàn.

Tào-Côn đòi ấn tổng-thống

Sau khi Tào Côn đã được tha ra, được tự do hành động rồi, Tào liền sai người vào ngay quốc vụ viện đòi ấn tổng-thống. Nhưng tìm mãi không thấy. Tào lại sai người đến đòi quốc dân quân.

Phái Trực-lệ nóng nẩy muốn cướp lấy chính quyền, khuyên Tào-Côn lại ra làm tổng thống, nhưng Tào còn chưa quyết.

Lê-nguyên-Hồng lại muốn ra

Lê-nguyên-Hồng nhân lúc chính cục ở Bắc kinh đương rối rít có triệu tập các đảng nhân tại nhà riêng ở Thiên-tân để tìm cách vận động ra làm nốt 80 ngày tổng-thống nữa.

(Dịch báo Tàu)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi là người mua báo đồng-niên của quí-báo, tôi có một việc như sau này, nhờ quí-báo làm ơn chỉ bảo giúp cho, tôi lấy làm cảm tạ vô cùng.

Nguyên ở xóm tôi có một con đường khuyết-liệt bỏ đã lâu nay, không ai sửa sang, tôi có bảo với xóm tôi đắp lại cho được sạch sẽ, thì xóm tôi nói rằng: « Bận làm ăn và nghèo túng không thể đắp được. » Vậy tôi có đứng ra thuê người sửa sang lại cho được sạch sẽ, thì có tên tổng-đoàn ở làng tôi ra hạch sách rằng: « anh đắp lại đường xóm, thì anh xin phép ai mà anh dám đắp? »

Tôi trả lời tên tổng-đoàn rằng: tôi nói với lý-trưởng tôi đắp, chứ tôi không phải nói với anh.

Vì thế tên tổng-đoàn sinh lòng thù oán, làm đơn đi kiện, và vu cho nhà tôi có những 10 con dao-găm, tang-vật không có, và chứng cớ cũng không.

Như thế thì tên tổng-đoàn có phạm đến pháp-luật không?

Xin quí-báo làm ơn chỉ bảo cho.

LỜI ĐÁP. — Ông có thể làm đơn kiện tại quan chánh tòa án đệ nhị cấp ở tỉnh ông và chiếu theo điều 224 trong bộ Hình-luật Bắc-kỳ như sau này:

« Người nào do bụng xấu mà vu-cáo người ta phạm một cái tội về luật hình, hoặc về hành-chánh thì bị trị tội chiếu theo sự phân-biệt sau này:

Nếu sự đầu-cáo thuộc về tính-chất trọng tội thì người vu-cáo phải bị phạt giam từ 1 năm đến 5 năm và phạt bạc từ 50 đồng đến 500 đồng.

Nếu sự đầu-cáo thuộc về tính-chất khinh tội, thì người vu cáo phải bị phạt giam từ 6 tháng đến 3 năm và phạt bạc từ 20 đến 300 đồng.

Nếu sự đầu-cáo thuộc về tính-chất vi-cảnh hay là cái lỗi đối với hành-chánh thì người vu cáo phải bị phạt giam từ 6 ngày đến 2 năm và phạt bạc từ 7 đồng đến 200 đồng, hoặc hai thứ chỉ phải chịu một. »

Ph. h-L.

Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền Alexandre Varenne

đọc tại bữa tiệc champagne của Ái-hữu liên-hiệp hội

(Tiếp theo)

Đối với những người về đảng thủ-cựu có những lý lẽ chắc chắn hay cảm kích được lòng người, lại biết đem những lý-lẽ ấy ra mà bênh-vực cho cái chính-sách bảo-hộ co-hẹp và gian-giết thì phải làm sao cho tôi có thể nói với họ rằng:

« Các ngài lầm rồi, các ngài làm chậm chạp sự tiến-bộ của người ta. Dân Nam-Việt là một dân có trật-tự và có kỷ luật, là một dân hiểu rõ cái giá-trị của công-cuộc nước Pháp, đã quy-hướng với ta, xin ta đem lòng tin thực và đã có tang-chứng rằng họ xứng-đáng được cái lòng tin thực ấy ».

Vì tôi không thể đem những lời quả quyết như thế về được, thì chẳng hóa ra tôi đành chịu phải thú nhận rằng: « Phải, tôi đã quá tham-cầu, tôi đã nhìn cao quá, tôi đã làm thái quá; rút lại cái tính-chất dân-tộc ấy thật còn rất non-nớt, còn cần phải giữ gìn lắm mới được. Phải đem một cái chính-sách khác sang đây mới được và phải phái một người khác sang đây mà thi-hành cái chính sách ấy » Như vậy chẳng hóa ra cái chính-sách mà tôi vẫn tưởng rằng đã chín lắm, hợp thời lắm, bỗng dương mà phải cáo chung ư.

Nhưng mà xét ra không có gì đáng lo-ngại như thế cả.

Đông dương là một xứ rất yên ổn, hết thảy những người đứng đắn đều nhất-tâm tin cậy vào cuộc tương lai, chỉ những thiết tha mong đợi những cuộc cải-cách khôn khéo, chóng được thành-hiệu.

Phải, nhưng trong cái thời-gian mong đợi ấy, ta lại thấy mấy học-đường kia, vì những cớ không đâu mà bãi khóa, thấy những bọn thiếu-niên chưa thành-nhân mà đã muốn nên những tay chính-trị, làm trò trẻ con, đem sự quấy rối trật-tự của đảng Xô-viết cộng-nít nào, mà làm ngăn-trở cả cái chính-sách cao xa gần đến ngày có thể được kết quả mĩ mãn. Này các ông, thật-tình ra thì bọn thiếu-niên đó chỉ là những khí-dụng, là những cái hình múa rối do những tay độc ác, thạo hơn, khéo hơn đứng giật dây đó thôi. Có mấy kẻ tàn dư về đảng phiến loạn cũ sẵn đứng trong các xó xỉnh mà âm-mưu làm việc rối-loạn đó. Bọn ấy không thể hành-động một cách quang-minh được, vì họ biết rằng nếu hễ thì nước Pháp sẽ vị mối lợi-chung của nhân dân bản-xứ mà ra tay trừng trị họ ngay, nên họ mới xui dục bọn trẻ-con khốn nạn kia ra đường, gieo rắc cái họa cho nó, mà bọn con trẻ đó, như tôi vừa nói trên kia, tưởng mình đã là người lớn rồi. Vậy thì dù kẻ đứng sai-linh, dù kẻ bị sai linh, ta quyết cũng không để cho quấy rối được cái công-cuộc của nước Pháp.

Về những sự bãi khóa gần đây, thì hiện đã thi-hành mọi phương-pháp trừng phạt rồi, các cách trừng phạt ấy phải nghiêm, vì là sự bất-đắc bất nhiên vậy. Không phải là không có bảo trước cho họ biết rồi. Trước kia tôi và các quan giúp việc tôi vẫn có ý chờ đợi, chờ đợi cho bọn thiếu-niên đó biết hối lại, biết cái quá đi, nhưng vì họ đã chẳng thế, thì phải trừng phạt vậy, mà sự trừng phạt ấy sẽ thi-hành một cách rất nghiêm-nhặt.

Tôi nói thế, các ông chớ tưởng rằng tôi muốn ra oai-quyền đâu, tôi thật không hề muốn trừng phạt. Nhưng điều tôi phải bênh-vực là tiền đề của một cái chính-sách cộng tác đó, tất phải có sự bình trị mới xây-đắp nên được. Ta không để cho kẻ nào phá hại được cái chính sách ấy, và ta khắc biết giữ được trật tự. Vậy những kẻ xuẩn-động kia cứ tưởng-tượng rằng có thể đạp đổ được trật tự ở đây, hãy thử nghĩ cho kỹ xem, hãy nghe lấy những lời của một người có cái địa-vị đích-đáng đã bảo trước ấy. Ta không cần đến binh-lực, nhưng bất đắc dĩ phải nói, thì tôi nói cho ai nấy biết rằng cái sức mạnh ở cả trong tay ta, phàm những sự bạo-động chỉ lập tức trị cho tiệt nọc.

Ấy đấy, các ông ạ, những điều tôi phải nói là thế đấy. Tôi vẫn biết các ông đây ý chí đối với chính phủ Pháp là thế nào rồi, các ông giúp việc cho chúng tôi khó nhọc là thế nào rồi, các ông đã đỡ đần công việc cho chúng tôi là thế nào rồi, mà về sau này các ông sẽ còn đỡ đần cho chúng tôi nhiều công việc nữa. Nếu cái chính sách đồng lao cộng tác quả thực hành được, thì các ông chính là những khí dụng rất tốt cho cái chính-sách ấy.

Vậy tôi rất lấy làm sung sướng mà chào mừng ngày đản sinh của hội các ông là một hội nồng-nàn có cái trí tốt, cái trí tiến bộ và có kỷ-luật. Các bậc sư-trưởng tôi xưa kia đã từng dạy tôi và sự kinh-nghiệm cũng đã tỏ cho tôi biết rằng về lối cộng hòa chính thể lại càng cần phải giữ sự kỷ-luật một cách nghiêm nhặt hơn mọi chính thể khác. Cái kỷ-luật ấy là cái nền tảng tất phải có. Tôi mừng cho các ông đã hiểu được rõ ấy. Về phần tôi, các ông phải biết rằng cái chí quả quyết, cái lòng ổn định của tôi, không có lẽ gì làm lay chuyển được, cả đến những lời công kích thô bỉ của mấy người Pháp mà là người Pháp chỉ bằng cái giấy khai sinh thôi, đối với những người Pháp thật thì những người ấy cũng tựa như giầm với rượu vang vậy, và cả đến những sự xui giục của mấy kẻ phiến-động khốn-nạn kia, cũng chẳng sờn lòng tôi được. Tôi cứ thẳng đường mà đi, chẳng quản chi những nỗi khó khăn hàng ngày. Ý tôi làm thế nào thì tôi đã biết rồi. Quanh mình tôi, hiện đương yên lặng mà sửa soạn mọi phương pháp tôi định dùng vào cái chính sách cộng tác là một chính sách mà tôi đến đây để thực hành. Các phương-pháp ấy sẽ đợi thời mà thi-hành, nhưng mà có một điều tôi cần phải nói đi nói lại mãi, là phải giữ cho trong xứ thật có trật-tự, vì rằng mọi cuộc cải cách sửa soạn vào chỗ rối loạn, thì không khi nào có kết quả mỹ mãn được.

Tôi trông cậy ở tấm lòng kiên nghị và cái trí suy xét của hết thảy mọi người. Nhân dân bản xứ, phần nhiều đã hiểu biết rằng bây giờ mà làm rối-loạn cho cái chính-sách của nước Pháp, thì thật là phạm vào một điều

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu Hồ Petrus Ký (73-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

tối w rõ đại. Các ông nên nhận lấy những lẽ nào là kẻ phiền động, nếu các ông có gặp họ, thì các ông sẽ công cổ lên rằng họ chính là kẻ thù của nông-công, chính là kẻ thù của xứ Đông-dương. Các ông nên nói với những người có ý-chí tốt ở xứ này rằng cái sự may-mắn độc nhất của xứ Đông-dương hây giờ đã mà nai lên con đường tự do và văn minh, là phải không-khít với nước Pháp, vì nước Pháp là nước hiết rõ sự vẻ-vang của sự-nghiệp mình và có lòng dìu-dắt nên hay được.

Các ông, trong lời kết luận tôi xin nhắc lại những lời tôi đã nói khi tôi mới tới Hà-nội rằng : Dù người Pháp và Nam muốn hay chẳng muốn thì cái số-phận nó cũng đã khiến cho hai bên kết liên với nhau rồi. Bây giờ chúng ta bắt buộc phải cùng sinh tồn với nhau, thì ta nên làm thế nào cho sự ấy thành ra mối hạnh-phúc cho cả đôi bên vậy. Về phần tôi, ấy thật là một cái vinh-dự cho đời tôi, vì đã hiểu được các ông, đã cổ sức giúp đỡ được các ông, đã hết sức khiến cho nhà dân Pháp hiết rằng nước Pháp với Đông-dương không những chỉ quan hệ với nhau về mối lợi mà thôi, nhưng lại phải có cái mối liên lạc tin cậy nhau, có tình nghĩa với nhau mỗi ngày một khăng khít hơn nữa.

Tôi lại xin tỏ cùng các ông một lần nữa tấm lòng mừng rỡ của tôi được gặp ở đây mặt số rất nhiều các người giúp việc cho Chính-phủ Dân-quốc, là những người nông nàn có cái tài đáng lao-công tác và tôi chúc cho hội các ông được trường thọ và thịnh vượng.

Hồi 8 giờ 45, quan Toàn-quyền đến Bắc-giang. Tại tòa sứ cũng làm lễ nghênh-tiếp như ở Bắc-ninh.

12 giờ trưa tới Lạng-sơn, thì có các hàng binh lính ra hầu súng chào.

Khi xơi cơm trưa tại tòa sứ xong, hồi 3 giờ quan Toàn-quyền đi xem con đường đang về quân sự từ Ba-xa đi Đức-lính là đường mới đắp để để giao thông với Binh-gia và con đường số 4 đi Thất-khê. Hồi 18 giờ 30 thì ngài lại trở về Lạng-sơn. Quan công-sứ có đọc diễn văn. Quan Toàn-quyền đáp lại cám ơn và ngài có tỏ lòng xem xét đến các tỉnh biên thùy. Ngài có nhắc đến tên các tướng Négrier, Galliéni, Lyautey, Joffre và có nói rằng g lấy địa hạt của mình là một điều tối cần cho nước Pháp chứ không phải là để đe dọa ai đâu.

Hội-đồng thành-phố. — Ban tài-chính và công-tác của Hội-đồng thành phố đến ngày thứ bảy 24 avril hồi 4 giờ 30 chiều sẽ họp tại phòng hội-đồng tòa Đốc-lý. Mọi việc công-trái, thì ban thi-chính lại xét đến những việc đề trình đại hội-đồng kỳ tháng sau này.

TẠI RẠP CINÉMA PALACE HANOI

Từ Thứ Tư 21 đến Thứ Ba 27 Avril 1926

Chiếu một tích chuyện rất hay, gồm tư luân-lý giáo dục, các tư cách có ích được cho mọi người.

LA CLÉ DE VOUTE

CỬA VÒ VÒ LÀM CHỐT

Cửa vò vò làm chốt theo về cách làm nhà là một cái chốt chắc chắn để cho nhà của được vững. Theo về cảnh gia đình của nhân loại thì sự làm chốt là *con cái* người ta ở đời, có *con* thì là một cái chốt vững chãi làm cho cảnh gia đình vui thú, vợ chồng bó buộc một cách êm đềm.

3.008

Muốn bán lại một cái ô-tô kiểu Dodge, 24 mã-lực, 4-5 chỗ ngồi, máy khỏe, chạy rất tốt, giá 800$ Hỏi tại xưởng AVIAT.

5626

Cuộc chợ phiên ngày 18 avril. — Danh sách các nhà bảo tâm giữ đồ chơi và tiền bạc giấp cuộc hội chợ phiên (kermesse) của Varenne phu-nhân tổ-chức xin đăng tiếp theo như sau này :

1° *Các nhà cho tiền*

Société de Ciment, à Haiphong : 100p.; M. Chénu, Directeur de la Cimenterie, Haiphong: 25p.; Ng-gv Quy, 63 Rue Paul Bert, Hanoi : 30 p.; 4e liste de la province de Hung-yên, 258p.50 ; Ng-huu-Hâu tri-phu de Pho-yên Thai-Nguyên : 5p.; Lê-huu-Tich, Tri-phu de Ly-nhân, Hanam : 5 p. ; M Fautrier, Stacinde, Haiphong : 2 p. ; M. Chemin Dupontès, Directeur de la Cie du Yunnan : 5 p. ; Habitants de Lao kay : 19 p. ; Habitants de Tuyên quang : 44 p. ; Anonyme à Son-tay 5 p. ; Habitants de Lao-kay : 15 p. ; Habitants de Phu-lang-Thuong : 191 p. 50; M. Klein, Résident de Lao-kay : 10 p. ; Habitants de Baxat : 60 p. ; Grades et Gardes indigènes à Lao-kay : 5 p ; Lê-van Sau, Commis Résidence Lao-kay, et ses camarades : 10 p. ; Habitants de Cao bang, 100 p. 90; Habitants de Lang-son, 183 p. 66; Habitants de Quang-yên : 49 p. 30; Châu de Bao thang, Lao-kay : 25 p. 38; Habitants de Bac kan : 144 p. 40; Habitants de Phuc yên : 163 p. 40; Habitants de Hoa-binh : 101 p. 60; Habitants de Thai-binh : 235 p 90 ;

2 *Các nhà cho đồ chơi*

M. Monat, Gouvernement général, Hanoi : 1 tableau ; Nguyên-ba-Chinh, à Thanh tri ; 10 objets en porcelaine ; village de Binh-da, Huyên de Thanh-oai, Hadong : 10 paquets de pétards ; Bach trai-So, à Phu-tho : 1 boîte laquée avec 8 kilos de thé ; Do van-Poai, 35 Rue des Changeurs, Hanoi : 1 plateau laqué ; Tu-son Thu-Quan, 27 Rue de France Nam dinh : 24 tubes de couleurs assorties, 2 plumier, 2 carnets de note, 20 romans, 1 porte-plume de luxe ; Dinh Phong, 55 Rue des Ferblantiers, Hanoi : 3 bouddhas en porcelaine ; Mme la Supérieure du Carmel, Hanoi, Tableaux, Tissus broderie ; Do duc-Trinh, Service intérieur, Hanoi : 1 plateau en bois ; Trân-ngoc-Binh, village de Phu do, Phu de Hoai duc, Hadong : 1 moustiquaire ; Do-duc-Long, 28 Rue de la Poissonnière, Hanoi ; 5 assiettes et bouteilles en bois ; Mme Pierre Duron, Société Foncière des Tramways 1 jolie lampe applique gollé ; Lê quang Luong, dit Pierre Gérant de la Concession agricole à Trang ba-thach Mao khê : 2 coussins en broderie couleur ; Girodolle, à Haiphong : Fourniture valeur : 265 frcs. ; Descours & Cabaud, Haiphong : 1 lampe électrique ; Sté Imp Exportation du Tonkin, à Haiphong : 2 flacons de parfum ; Mme Fayolle, à Haiphong : 1 Casaque laine tricotés ; Mme Laval, à Haiphong : 1 chapeau ; Mme Casella, à Haiphong : 2 saizuma ; M. Bauvois, à Haiphong ; Kapock ; Poinsard et Veyret, à Haiphong : 1 vase métal christopie ; Bertet-Charrière. à Haiphong 6 flacons de parfum ; Denis-Frères, à Haiphong ; 16 bouteilles liqueur assortie ; Kuong-phon-Chéong, à Haiphong ; 1 pendulette ; Mme Garnier, Douanes à Haiphong. 1 boîte à gants Mme Théard, à Haiphong 2 chemises de nuit pochette linge de nuit et 1 paire de gants ; Demange, à Haiphong ; 2 cendriers et 1 paire de vases gris flammé ruban satin pour garniture lainage ; Guionneaud, à Haiphong ; 1 bonbonnière et une coupe bonbons ; Mme Muchamblé, à Haiphong ; 1 bonbonnière et une statuette de biscuit ; Mme Deschodt, à Haiphong 6 des sous, verre dentelle, 1 pochette linge de nuit ; Khoan, à Haiphong ; 2 nacs brodés sur soie ; Anonyme, à Haiphong 2 écharpes, 2 brassières, et 2 cosches culotte ; Sieder, à Haiphong : 1 lampe électrique ; Mme Ce'erier, à Haiphong 6s mouchoirs brodés ; Mme Rayne, à Haiphong ; 1 store et 2 napperons filet et Venise ; Mme Sourdes, à Haiphong : 4 peintures et 1 coussin, 6 peintures sur coussin ; Mme Scherrer à Haiphong : Tricoté 2 combinaisons de laine pour enfants ; Mme Guillon, à Haiphong ; 1 petit bonnet, 1 napperon, 1 paire de chanson ; Tuân-thi-En, à Hanoi : 1 petit tapis, Venise, 1 chemin de table filé ; Toussou, à Hanoi : 1 napperon brodé, 6 pochettes brodées ; Bourret, à Hanoi : 4 colliers fantaisie, 3 bracelets ; Bertrand, à Hanoi : 1 robe d'enfant : Bault, à Hanoi : 3 combinaisons soie ; Herbert, à Hanoi : 2 bonnet du matin ; Pharmacie Chassagne, Rue Paul Bert, Hanoi : 2 s'rop de cerise 2 sirop de grenadine, 2 sirop citron : Maison Mazoyer et Vidal, à Hanoi : 2 tapis de cartes, 24 portefeuilles, 24 nécessaires toilettes, 24 petites bouteille de liqueur ; Maison Yu-van An, à Hanoi : 16 cravates, 20 petite pot bijoux ; Maison Hop ky, Avenue Gd Bouddha, Hanoi : 1 bouteille d'eau de Cologne 2 pains de savon, 1 pot de crème Simon ; Pharmacie Blanc 3 Rue Paul Bert, Hanoi ; 16 flaçons d'eau de Cologne.

Tòa án cải-trị — Sáng hôm qua, thứ tư 21 avril hồi 8 giờ sáng, tòa án cải-trị đã họp tại tòa Thượng-thẩm, do quan chánh án Pérau chủ-tọa. Các quan tại trị Estève và Tézelong làm ký-viên của chính-phủ và M. Nghiêm-văn Trị làm thư-ký.

Trong các việc tòa đem ra xét xử, có những việc sau này :

Việc M. Phạm-v-Chất kiện thành-phố Hanoi.

Việc M. Pa'r'a kiện chính-phủ Đông-pháp.

Việc M. Đặng-đình-Bảo, kiện chính-phủ Bảo-hộ.

Việc MM. Saunier, Spuck, A'louis, Mésnge, Meyrat, Blanco xin miễn thuế thân về năm 1925

Việc M. Phan-Hồng và Mme Ng-thị-Bộ ở Hanoi xin giảm thuế thổ-trạch về năm 1925.

Việc MM. Bersard ở Hanoi, Gravero, Lemaire, Mai-trung Quang, Roisses và Colomb xin miễn thuế xe về năm 1925 vân vân.

At-tin. — Bản quán được tin buồn rằng Mme Trần-đức-Trạch, nội-tướng quan phó Trần-đức-Trạch vừa mới tạ thế tại qui-quán ở Bắc-hà, Saigon. Ngày cất đám chưa định ngày nào, sau này được tin sẽ đăng báo.

Hôm nay mới biết tin đến ngày 18 tháng ba ta này tức là ngày thứ bảy 24 avril đúng sáu giờ sáng, thì Mme Chalmeau, thanh-tra sở Liêm-phóng, là tịch tế, sẽ làm lễ cầu hồn cho bà tại nhà thờ lớn Hanoi.

Trong dịp buồn đau này bản quán xin có lời kính-viếng bà và chia buồn cùng qui quyến. — Riêng phần bản-quán chủ-nhân là bạn thân với quan phó Trần-đức-Trạch cũng có lời kính viếng qui phu-nhân, và chia buồn cùng quan phó Trần.

NOUVEAUX PRIX DE LOCATION DES VENTILATEURS

à dater du 1er Avril 1926

Modèles : Tropicale, Nancy, Thomson fixe Eolo & Euro . . . . . 1 $ 25 *par mois*
Modèle : Thomson articule. . . . . . 2.00 »
Modèle : Pampero, Borea, Borcale & Noto. . . . . 2.75 »
Modèle : Corzo . . . . . 4.25 »
Modèle : Nordico . . . . . 4.00 »

Tại hiệu BÀO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh ngọt.

2002

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 356

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và bệnh-nhi, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải đàng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 6 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

Cuộc đánh số của hội bảo-trợ con tây là' về thừa-nhận. — Cuộc đánh số này, nay lại hoãn đến ngày 15 juillet 1926 thì mới mở số. Một lô : 3.000$00 ; một lô : 1.500$00 ; một lô : 1.000$00 ; 29 lô 100$00 ; 29 lô 50$00 ; và 29 lô 25$00 Giá mỗ vé bán 1$00. *Tại bản quán cũng có bán.*

Ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước gửi Recommandé đó 0$20

Ngạch quan lại. — M. Ng-trọng-Tiếu, tri-huyện hạng ba tại tòa sứ Thái-bình, nay bổ đi giữ việc các quan tỉnh Bắc-giang.

Muốn bán một cái ô-tô DELAHAYE, 10 mã lực, 4, 5 chỗ ngồi, xe còn tốt lắm mới sơn lại như mới, mui xe mới thay. Giá : 1.400 p. 00.

Hỏi tại số nhà 4 đường Carreau.

5.652

VIỆC BẦU-CỬ ĐẠI-BIỂU THƯƠNG-MẠI TẠI HỘI-ĐỒNG TƯ-VẤN

Thưa các ngài,

Kỳ tái-cử hôm chủ-nhật, 18 avril vừa rồi, các ngài có lòng yêu, đã quá bộ đến bỏ vé bầu cho tôi tại tòa Đốc-lý, nhưng chẳng may vì tôi quá nghe anh em lại dừng chung phiếu với một người mà người ấy lại bất chắc, đến lúc cuối cùng đem lòng phản gián xóa tên tôi mà để tên người khác thế vào thành thử tôi thiệt mất mấy chục phiếu.

Tôi tuy không trúng cử, nhưng cũng xin tỏ lòng thành thực cảm tạ các ngài đã vì tôi mà đến bỏ phiếu cho ngày chủ nhật mới rồi.

Kính-tạ

Nguyễn đăng-Phát

Nguyên Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viên

N° 37, phố Hàng-điếu — Hanoi

6.753

Nhà chớp-ảnh hàng Quạt Hano!

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ thứ bảy 10 Avril đến thứ sáu 17 Avril 192

Hiệu LAURÉA FILMS diễn tích

TRẺ CỦA TÔI

hay là

Đường sóm hối của người mù rồi

Bi-kịch rất lớn có tám đoạn

Cảnh con hát giọng rất não-nuột

Tích hay đa nửi tiếng

VAI TRÒ

Artistes	đóng vai	Người mua rồi
Gina Relly	=	Paulette Mous
Ed. Mathé	=	Frédérick
Ja-Roullette	=	Wanda, Nữ ky-nữ
Ha-Seymon	=	La P'tite
Riri-Fortoul	=	Le P'tit

Chiều nào cũng bán vé từ ba giờ đến năm giờ ở nhà chớp-bóng

Đ.EN-THOẠI CINÉMA 1 ONEINOIS số 646

3.009

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

2002

Hoa Đào Trước Gió

(NAM-TRUNG TINH HỒ-LANG)

(Ngũ-ta-hiệp tiên-thuyết).

Sách dày non 200 trang. Giá bán 0$65 Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gởi cho :

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

6.559

Tháng-hàm. — Các quan ân-xá hạng nhì hàm bằng-lô tự thiếu-khanh (5-1), có tên sau này nay đều được thăng quang-lộc tự thiếu-khanh (4-2) :

MM. Nghiêm-quản-Thông ở Hải-dương, Trần-lưu-Thứ ở Kiến-an, Lê-huy-Chước ở Hà-nam, Phan-văn-Đại ở Ninh-bình, Hoàng-tích-Lương ở Bắc-kạn.

Bội tinh. — Ng-thị Vi, bán hàng thịt ở phố Bourret số 87, thửa được sẵy tờ gói tên là Đỗ thị Thương lấy trộm mất 85 đồng, rồi trốn đi mất.

Tin sau cùng.

Việc Syrie

Vì việc phòng-thủ bằng tàu bay, nhiều châu phận nghịch ở miền Alep đã dấy bàng.

Việc ở Maroc

Ở Du-juba có tin rằng các phái-bộ Pháp, và Tây-ban-nha đã tiếp được mọi khoản của Abd E-Krim trả lời. Sau khi hai phái-bộ xét xong, công hợp ý nhau rằng nên điều về bộ ngoại g'ao hai nước.

Việc Trung-Hoa

Ng-bội-Phu yêu-cầu tổng giám các lính-tụ đứng An Phúc, vì bọn ấy tán-thành cho quốc-dân-quân. Đoàn-kỳ-Thụy lại trốn ra Thiên-tân.

Việc ở Nam kỳ

Một đội chiến thuyền Hoa kỳ có sáu chiếc ngự phòng ngư lôi ở Phi-luật-tân đến đã tới Saigon. Quan trưởng bạn đội cùng quan phó lính sự Hoa kỳ đã đi thăm các quan thứ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 31 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 40
nhì, —	9 80
ba,	9 25
Thóc hạng nhất,	6 30
Bắp ngô —	4 30

Giá bạc. — Kể từ ngày 22 Avril 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 17 f. 00

Thị giá quốc trái.

Ngày 20 Avril 1926

3 °/.	hoàn lại	68 f. 00
3 1/2 °/.	hoàn dần	87 f 15
6 °/.	vĩnh viễn 1917	45 f 10
6 °/.	» 1918	44 f. 15
5 °/.	» 1920	64 f 60
5 °/.	hoàn dần 1920	73 f. 00
4 °/.	1925	93 f. 50

Ngày 21 Avril 1926

3 °/.	vĩnh viễn	46 f. 65
5 °/.	1915-1916	56 f. 50

Quan Toàn-quyền đi kinh-lược. — Quan Toàn-quyền cùng với quan Thống-sứ và quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã bắt đầu đi kinh-lược trên miền Thượng-du từ sáng hôm qua. Khi sắp nghỉ tới tỉnh sứ Bắc-ninh hồi 7 giờ 45 thì có linh thuộc-địa và linh lê dương bồng súng chào. Quan công-sứ Bắc-ninh có đọc diễn văn chúc mừng. Quan Toàn-quyền đáp lại mấy câu tóm tắt về cái chính sách của ngài. Rồi các quan văn võ và các nhà dân điền đến chào ngài.

Số 84

Nam-Tông Phi-Long

NGUYỄN-BỬU-NỤC dịch thuật

Lưu-sùng nghe lấy làm phải. Nguyên *Bình-qui* người ở *Sơn hậu*, chẳng vẫn gọi là *Tam thủ tướng*, hay dùng một ngọn đại-đao, sức khỏe địch nổi muôn người.

Ngày hôm sau, *Bình-qui* đem một vạn quân ra phía nam thành, dàn thành trận-thế. Bên này *Châu-chúa* cưỡi ngựa ra trận, chia là có *Triệu-khuông-dận*, phía bên có *Cao-hoài-đức*, ba ngựa cùng ở trước hàng quân ; bên kia thì *Bình qui* đứng giữa, một bên có *Lý tiên tiết* và một bên có *Trịnh thiên-thọ*.

Tướng bên *Châu* là *Cao hoài-đức* thấy ngựa tiến ra mà quát mắng rằng :

— Đến phản-tặc kia, chưa biết cái đầu xin hàng, còn đám chống cự thiên-binh đó chăng.

Bình-qui nổi giận, chẳng nói chẳng rằng, tức thì thúc ngựa múa đao xông vào đánh *Cao-hoài-đức*. Hai bên giao-chiến hơn một trăm hợp mà không phân thắng bại. *Lưu sùng* ngồi trên trời cao trông thấy, bảo *Bạch-tông-huy* giương cung ra bắn.

Bạch-tông-huy vâng lời, bắn một phát tên, có tiếng trúng vào con ngựa của *Châu-chúa* đang cưỡi. Con ngựa ấy nhảy chồm lên, *Châu chúa* ngã lăn xuống đất.

Trịnh thiên-thọ phóng ngựa chạy đến, giơ giáo toan đâm *Châu chúa*. *Triệu-khuông-dận* quát to lên một tiếng, cưỡi ngựa ra giáo, thành ra *Trịnh thiên thọ* cũng phải ngã ngựa. *Lý-tiên-tiết* thấy vậy, chạy ra cứu về bên trận.

Bọn *Trương vinh-đức* và *Trịnh-an* ở phía đông-trại nghe tin quân *Hán* cùng quân *Châu* giao chiến, cũng đem quân đến tiếp ứng. *Bình qui* thấy quân *Châu* đông quá, không dám tiến đánh, vội vàng rút quân chạy vào trong thành. *Cao hoài-đức* đuổi mãi đến bên bờ hào, rồi mới chịu lui.

Châu chúa bảo *Triệu khuông-dận* rằng :

— Hôm nay nếu nhà-ngươi không nhanh mắt thì ta đã bị quân *Hán* giết chết rồi còn gì!

Triệu-khuông-dận nói :

— Từ nay về sau, hộ hạ nên phải thận-trọng, chớ có coi thường.

Châu-chúa khen phải. Lại nói chuyện *Bình-qui* chạy vào trong thành, nói với *Lưu sùng* rằng :

— Quân *Châu* khí-thế rất mạnh, ta khó lòng mà đối địch nổi.

Lưu-sùng nói :

— Ta xem trận đánh hôm nay, có thể hơn được trận đánh ở *Cao bình* trước, nhưng quân cứu-viện của *Khiết-đan* chưa đến thì quân *Châu* vẫn là một toán giặc hàng cường.

Bình qui nói :

— Quân *Khiết đan* đóng tại *Hàn-châu*, kể đóng đi mấy tiền binh, chẳng qua là chỉ dùng cách quan-vọng mà thôi, đại-vương chớ nên lo cuy. Nay có *Ban* lệnh-công hiện đang đóng quân ở *Giáng châu*, xin hộ-hạ rai người triệu về, để khiến cùng quân *Châu* giao-chiến.

Lưu-sùng nghe lời, tức thì sai người đi sang *Giáng châu*, mật triệu *Ban khuê* về *Hà-đông*. *Ban-khuê* nghe báo *Hán-châu* (tức là *Lưu-sùng*) sai người đến triệu, ngay ngày hôm ấy, đem hai vạn tinh-binh cùng bốn người con thẳng đường kéo sang *Hà-đông*, đóng quân ở cuối núi *Phượng-hoàng*, còn cách thành *Tấn-dương* độ ba mươi dặm.

Ban khuê bàn với bốn người con rằng :

— Vèn rồi ta nghe nói *Hán-chúa* tuy trận ở đất *Cao bình*, các tướng-sĩ đều mất lòng mến chủ, mà *Triệu-khuông-dận* là người vũ-dũng khác thường, không ai địch nổi. Khi các coi ra trận, có gặp người ấy, phải cần thận giữ gìn lắm mới được chớ nên coi thường.

Người con trưởng là *Ban thủ tuấn* nói :

— Thân-phụ chớ ngại, ngày mai con ra trận, quyết xin bắt sống *Triệu-khuông-dận* để báo thù nỗi thù thuở trước.

Có thám-tử báo với *Châu-chúa* về việc *Ban-khuê* đem quân đến đánh. *Triệu-khuông-dận* nói với *Châu chúa* rằng :

— Kẻ hạ-thần xin cùng các tướng đem quân đón đánh.

Châu-chúa thuận cho. Ngày hôm sau, *Triệu-khuông-dận* đem hai vạn quân bộ, cùng *Cao-hoài-đức* kéo đến núi *Phượng-hoàng*. Khi hai bên giáp trận, *Ban-khuê* cưỡi ngựa tiến ra, có bốn con cùng ở xung quanh.

Ban-khuê lên tiếng mắng rằng :

— Quân *Châu* kia, không biết tiếc thân, đinh cố đâu lấy cái chết để chống!

Triệu-khuông-dận liền hăm hăm nổi giận, cũng thúc ngựa tiến ra trước trận mà rằng :

— Cha con nhà-ngươi không nghĩ khi ta đầu-thì ở *Giáng-châu* lay mọi! Bây giờ còn mặt mũi nào mà trông thấy ta nữa!

Người con trưởng là *Ban-thế-tuấn* thúc ngựa múa giáo, xông vào đánh *Triệu khuông-dận*. Giao-chiến mới được ba hợp thì *Ban-thế tuấn* tự biết sức không địch nổi, quay ngựa chạy về bản trận.

Bỗng thấy con thứ là *Ban-thế-kiệt* nổi giận mà rằng :

— Để ta bắt sống được thất-phu ấy cho coi.

Ban-thế kiệt cưỡi ngựa múa đao xông vào đánh *Triệu khuông-dận*. *Triệu-khuông-dận* cũng đánh cùng thêm hăng-hái. *Ban-thế-tín* thấy anh đánh không nổi, cũng thúc ngựa ra để đánh giúp.

Cao hoài-đức xung-phột tiến ra, rồi đối quân *Ban-thế-tín* ra làm hai ngả. *Triệu-khuông-dận* gọi ngay ngựa giáo, làm cho *Ban-thế tín* phải ngã xuống chân ngựa.

Ban thế-năng thấy vậy, vội vàng chạy ra, cứu *Ban thế-tín* đem về bản-trận. Quân *Ban-khuê* thấy vậy tả hữu đều xông ra đánh. *Triệu-khuông-dận* và *Cao-hoài-đức*, đều cầm đầu bổ chạy, không dám đi-đích.

Triệu-khuông-dận một mình cưỡi ngựa, xông pha ở trong trận *Ban-khuê*, hình như vào chỗ không có người vậy. *Cao-hoài-đức* thấy *Triệu-khuông-dận* gia sức cố đánh, cũng vậy quân tiến vào, thành ra quân *Ban-khuê* thua to.

Triệu-khuông-dận thu quân trở về, sai người báo tin thắng-trận để *Châu chúa* biết. *Ban-khuê* cũng bèn người con đem tạm tàn-binh, lui ra ngoài mười dặm rồi mới đóng lại trại.

Ban-khuê bàn với bốn người con rằng :

— Cái tài võ-dũng của *Triệu-khuông-dận*, từng đến thật đã không sai. Huống chi lại có *Cao-hoài-đức* giúp vào thì khác nào như con hổ mạnh lại mọc thêm cánh, ta định làm sao cho nổi.

Có viên nha-tướng là *Lưu-sĩ* tiến lên nói rằng :

— Cứ như ý tôi trộm nghĩ thì bọn *Triệu-khuông-dận* không đáng lo cy. Làm ông tướng nổi ở muôn dặm không nổi ở đất, bọn *Triệu-khuông-dận* đi là những phường bất-nghĩa vô mưu. Bỏ vùng quanh trời nơi *Phượng-hoàng* đây có một nơi hoang sơn thì gọi rằng *Ban-sơ*. Trong hang có thể dung được năm sáu nghìn người. Chỗ ấy thật là một nơi tuyệt-hiểm, bốn mặt núi cao, đường đọng như thang, chỉ có một con đường nhỏ đi vào...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ ĐEO TAY BỌC VÀNG

Máy mỏ-neo, 15 chân-kính

Mặt số kim có chất dạ-quang

BẢO-HÀNH 30 NĂM

Giá .... 11$50

Bán tại hiệu: A. PERROUD (Nhà xanh)

33, Phố Paul-Bert, — HANOI

3041

Cô Thérèse Dorny, nhà hát Palais-Royal có nói: « Tôi mà được da thịt mịn màng, tươi tốt sạch trong, là nhờ dùng xà-bông Cadum hoài. » Da mặt nhăn nhiều xấu xa là tại bụi bặm đóng, không sạch. Xà-bông Cadum nhờ rửa có bọt nhiều thấm vào chân lông mà làm tróc bụi ra hết, sạch sẽ nên da thịt tươi trong tự nhiên lại hoài.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

3093

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây tại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí khách hoan-nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điếm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

3028 *Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch.*

Mấy điều khuyên về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanol, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhử mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE

selon formule du Docteur CASAUX

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

Lafon và Lacaze

tự bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kế-nghiệp

58, Rue Paul-Bert, Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào cho biết rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai bảo (0$2) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quấn khác.

Nếu ai không gửi tiền theo thì coi đó nguyện như bảo hoặc phải trả ngay hơn.

Ốm đường. — Ngày hôm qua có một người đàn-bà không rõ quê quán ở đâu, thấy ốm nằm ở đường cái, thì sở Cẩm đã cho đưa vào nhà thương.

Giải ra ngoại châu. — Ngày hôm qua lính cảnh-sát tìm được sáu tên ăn mày đi trong các phố đã điệu cả về sở Cẩm để giải ra ngoại châu.

Trẻ con gian vặt. — Một đứa trẻ lên tám tuổi tên là Nhỡ, nhà ở Lạc-viên, bị thưa ăn cắp quần áo và đồ vặt đáng giá 27 đồng của người hàng xóm tên gọi Lê thị Hoàng nên sở Cẩm đã lập biên bản để trừng phạt và giao trả nó cho bố mẹ.

Chẳng nể ai cả. — M. Ng-ngọc-Phong tức Sỹ-ký là hội-viên thành-phố và người đánh xe của ông cùng bị có kẻ dọa nạt và lăng-mạ, nên ông làm đơn trình sở Cẩm, thì ngày hôm qua quan cẩm đã cho đòi hỏi.

BẮC-NINH

Việc nghênh tiếp quan Toàn-quyền. — Từ trại khố-xanh cho đến Đáp-cầu các phố đều treo cờ, và đường cái xứ ngài đi qua đều cắm cờ ngũ-hành có nơi lại bày đồ bái-vọng nữa. Hồi 8 giờ quan Toàn-quyền tới dinh quan Chánh, một toán lính tây và một toán lính ta bắn súng và thổi kèn chào. Các quan Tây Nam và các phủ huyện đến nghênh tiếp đủ mặt. Quan Toàn-quyền dừng ô-tô lại vào dinh quan Chánh nói mấy câu chuyện rồi ngài lại đi Bắc giang ngay.

PHÚC-YÊN

Mấy lời cảm-tạ các ngài đi bầu cử Bảo kỳ thứ-dân nghị-viện ngày 11 Avril 1926 — Tôi có mấy lời trân-trọng cảm tạ các ngài ở toàn hạt Phúc-yên, hôm chủ nhật 11 avril vừa rồi; tôi tuy mới ra ứng-cử lần đầu, mà các ngài tin yêu, bỏ cho một số vé hợp lệ trúng cử. Thực là vẻ vang cho tôi lắm. Vậy tôi có mấy lời thành thực cảm-tạ các ngài.

Nay kính tạ

Nguyễn-văn-Hiền

Chánh hương-hội làng Xuân phương

VIỆC KINH-ĐÔ

Thắt cổ. — Tại Thanh-long, gần trường Queignec, ngày 15 avril vừa rồi có xảy ra một sự nhân-mạng (thắt-cổ).

Sự ấy xảy ra đại khái như sau này:

Một người con gái 18 tuổi ở tớ với một nhà kia, đêm 14 rạng ngày 15 chẳng biết bởi cớ gì mà nó thắt-cổ tại sau một cái nhà cầu, mãi đến sáng ngày mới biết. Sau khi truy hô lên thì xóm diềng chạy đến đông lắm, tức thì đã đi báo quan đến khám nghiệm. Nơi ấy thuộc về địa-phận hai huyện Hương-trà và Phú-vang, cho nên cả hai quan huyện cùng nhau lại đến khám tại nhà ấy một lần, khám xét xong đã cho mai táng tử-thi, còn như duyên cớ của kẻ bất-đắc kỳ tử ấy bởi sao thì chưa hiểu, song nghe rằng: Người con gái ấy lâu nay chủ nhà rất tin cậy, giao cho một số tiền đặng cho vay đặt nợ, không ngờ người ấy sanh sự cờ bạc thua khiếm, hết sạch vốn liếng nên đã phải liều thân bỏ liều thiệt kiếp xuân xanh.

Ôi! Nếu quả thật như vậy, thì cái hại cờ bạc thật đã nên ghê gớm, mà thật nên chừa lắm thay.

Thắt cổ mà không chết. — Ở bên tả ngạn sông Đông-ba, vừa rồi cũng mới xảy ra một sự thắt cổ, song thắt cổ mà không chết thì là vì dây mà lẽ xuống nên chưa rồi đời!

Số là một cô kia giàu có lắm, rất thương yêu chồng song ông chồng lại có tánh vui riêng không lấy hoa-đào nghênh-liễu ở vườn nhà làm thú, mà lại đi mê-tình với gã mặt bầm bố-đề chồng trăng trong nơi Hương-phố làm vui, hồi thế mà cô ta hờn giận, rầu rĩ lắm lắc, mà sẵn sẵng được thỏa lòng, nên đành đem ba thước giải đồng-tâm mà liều với tấm thân gầy yếu. Ngờ đâu thân gầy quá mà bên ngang làm cho dây đồng tâm phải đứt, có lẽ số phận cô chưa thoát khỏi cõi trần là bởi binh đâm chưa nó chưa hả bớt hơi chăng?

Sau khi đã xảy ra sự ấy thì láng diềng hàng xóm chạy đến, kẻ thang người thuốc cứu cấp trót hồi lâu, cô mới hồi tỉnh dậy.

Sự này tuy là một sự kín đáo của một nhà, song tiếng lành đồn xa, tiếng dữ cũng đồn ba ngày đường.

TIN AI-LAO

Kính tỏ cùng đồng-bào trong tam-kỳ

Vì tình cùng nòi cùng giống, cúi xin chư-tôn bạ-cố cho tôi thưa một ít điều về câu chuyện đồng-bào của ta ở xứ Lèo (Laos), kẻ vì công-danh, người vì trái bước tang-bồng mà phải làm khách nơi đất nước người.

Lẽ khi chư-tôn cũng đã rõ cho, xứ Lèo (Laos) là một xứ xa xôi trong cõi Đông-Pháp và nhứt là đường giao-thông không lấy chi làm tiện lợi, cho nên ít người để ý đến; tuy vậy chớ trong mấy năm sau đây, dân Annam ở Nam, Trung, Bắc-kỳ lần lần sang đây lập nghiệp sinh-nhai cũng khá đông; nhưng những người ấy cũng không phải là tất cả đều có ý ở đời nơi đây, cùng lập cơ sở mà lo việc muôn năm; thật là không vậy. vì lòng nhớ quê-hương còn ai mà chẳng chan-chứa. Thế thì, những kẻ ấy mà ở đây như ngựa dừng vó, thu ăn đợi nước, mà nghỉ tạm đó thôi. Chỉ như trong cái thời-kỳ tạm đỗ nơi đấy, chẳng những là họ lo tấp côi tấy thân mà họ lại còn phải lo đến việc vong-tồn của họ nữa kia.

Vả lại con người, ai ai cũng phải hy-sanh cái kiếp sống của mình mà báo đáp cho đời, dẫu nên hư cũng phải giả nợ đời, cũng như phương-ngôn Langsa có nói rằng: « Tout homme né est débiteur de l'association humaine ». Ấy đó, mọi người, dẫu hay, dở, đều có một vai tuồng đời, bao chừ diễn xong thì rồi cái kiếp. Nhưng xin hỏi, ai là người biết được ngày cùng của mình chăng?

Chắc là không vậy!!

Còn con người ở đời, nên làm gì mà gọi báo-bổ cho đời?

Vì chỗ bí-yếu này mà chủng-dân Annam hiện thời ở xứ Lèo (Laos) đáng lo vậy.....

Nhưng lo thế nào?

Nghe đâu trong năm 1919, các ông viên-chức trong các ty, các sở Nhà-nước, tại Vientiane, có xướng lập ra một hội Liên hữu, và cũng may, được nhờ ân quan Khâm sứ chuẩn-phê cho, nên nay hội lập thành đã được bảy năm. Tôn-chỉ của hội này, cũng tương-tự như tôn-chỉ các hội Liên-hữu khác vậy, nhưng số hội-viên thì rất hiếm hoi lắm, mà toàn là người gốc ở tam-kỳ tùng-sự Nhà-nước Bảo hộ mà thôi.

Hội này lấy hiệu là: Amicale des employés Annamites des divers Services administratifs au Laos, trong khoảng 7 năm nay, nhờ có những người kiến-thức ra lĩnh trách-nhiệm mà điều-đình việc hội, và cũng nhờ đó mà hội đã có một miếng đất con con vuông độ 25 thước mỗi bề, ấy là hội lo cho phần người bất-hạnh gửi xương ở xứ Lèo đó. Đất này không có hàng rào-dậu chi cả, luông-tuồng, trâu bò xông-pha được, trong không có nhà xác (nhà quàn), mồ-mả chồi, cỏ mọc lan, vì gọi là nghĩa-trang như người Langsa kêu cimetière, e khi không nhằm chăng, vì không ra vẻ cái cimetière, nên tôi xin lỗi gọi là đất-cúng, để chư tôn dễ hiểu đó thôi.

Ngoài ra hội còn có được ít chục pho sách, ít hiệu báo Tây Nam, cùng từ khi sơ-sài, thuê một căng phố biện làm phòng sách cho các hội-viên đến xem chơi trong lúc rảnh, ấy là hội lo cho phần kẻ sống vậy.

Ấy đó, là may nhờ có nhiều ông sẵn nhiệt-tâm ra lo trong mấy năm nay, mới được như vậy, bằng chẳng đi nữa thì .... than ôi!! ... người sống đây toàn là dân Annam, Trung, Bắc, Nam tam-kỳ kiều-cư, chẳng cũng không sao mà biết đi-chẳng, nghĩa hợp quần, mà dìu-dắt nhau, cùng tương-tiếp nhau, đồng sống làm người cho ....-ai vậy. Còn kẻ chết thì.... thì ôi thôi!! ... đống xương trắng bỏ xứ người, ngàn năm không ai biết đến. Thật vậy, vì tôi lâm khi đó bước phiêu-lưu miền thượng du, kể đến đâu tôi thường để ý, vì tính thương đồng-loại, nên gặp nhiều mộ mả của người An-nam ta, xiêu-lạc tả-tàn, thì cảm-xúc vô hạn, một ngày kia tôi, (lâm cảnh cho ai đi nữa tưởng cũng như tôi), con sớm-tối, chắc không khỏi vào cái bi-cảnh như những người đã đề bước trước tôi kia, rồi mà gửi nhúm xương tàn cho nấm mồ vô chủ.

Thảm thay cho đồng bào ta, khác nhau chỉ kẻ mất với người còn mà thôi!

Nay tôi được hạnh phúc trở về Vientiane, thấy hàng thượng-lưu thi-thố việc nghĩa cho đồng-bào, thì lòng mừng-cảm của tôi hóa ra lai-láng. Mừng là mừng cho đồng bào ký-ngụ tại Vientiane, nếu chẳng may, ngày nhắm mắt, có người chiếu-cố; còn thương là thương kẻ lỡ thứ vừa nói trên đây, đau chẳng gặp thầy, ngày thác không được nơi ấm-cúng, là vì rất cô tại tỉnh thành Vientiane đây, nhiều trang thức-giả lo gánh vác việc nghĩa bấy lâu cho xã hội mà đến nay hãy còn khiếm-khuyết nhiều chỗ yếu-cầu thay, huống chi là chốn đầu non góc núi, lấy đâu mà được như nguyện..., Thật là thảm thiết, đến người dị-chủng trông thấy quang-cảnh ấy cũng phải sa nước mắt; huống chi tôi là người máu mủ Annam...!

Gần đây tôi nghe được ông Nguyễn-văn-Sớm, người gốc Nam-kỳ, được lòng công-chúng nầy trao trách-nhiệm chánh hội-trưởng hội Liên-hữu tại Vientiane. Ông này nhiệt-tâm, háo-nghĩa, từ ngày lãnh sự thì ông đã đem hết não-tâm mà khảo cứu cùng quí ngài phụ tá với ông, về điều công ích cho đồng-bào, mà nhứt là hai vấn-đề sau này:

1. Lo cho kẻ sống,
2. Lo cho người quá cố.

Lo cho kẻ sống thì ông định lập hội-quán, mở thư viện ra lớn, để cho đồng bào trao dồi tri-thức, tập rèn đức-tính;

Lo cho người quá-cố thì ông định xem sóc mồ mả lại cùng mở rộng và tu bổ khoảng đất hiện nay làm đất cúng cho thành cái nghĩa-địa của người Annam.

Ngoài mục-đích của hội, ông còn lo cho những đồng-bào của ta mà không có chân hội-viên, nghèo khổ lúc lìa trần cũng được táng an phần-mộ. Thật là ý-kiến rất đáng thâm-cảm vậy.

Từ ngày nghe biết được việc của các ông hứa làm thì lòng mừng của chúng dân không sao mà tỏ cho được mà nhứt là tôi, vì có chút nghĩa-vụ đối với đồng-bào ở đây, nên sự vui mừng lại càng gia bội. Song nghe lại thì các ông còn đương trù tính, phân phân bất nhứt, vì tài-chính của hội không có mà xây dựng cho hai việc tính làm trên đây.

Khổ thay!, và xét lại phận tôi hèn mọn, không ích chi làm cho đời, mà gặp việc như vậy, dẫu phải hiến thân vô dụng, mà được bổ-ích cho đồng-bào thì tôi nào có tiếc, lựa là chút công, bởi thế nên tôi đánh bạo, quên phận mình, xin bày tỏ ít lời như sau này:

Thưa ông Nguyễn-văn-Sớm và quí ngài phụ-tá với ông, tục thường vì: Đói xin ăn, rách xin mặc. — Hiện nay các ông lo làm việc nghĩa cho đồng-bào, chớ không phải các ông lo việc riêng. Ấy vậy xin các ông nhớ rằng: Đồng-bào của ta trong ba kỳ, gặp việc nghĩa thì không bao giờ quên nòi giống Annam, sao các ông không đem ý-kiến của các ông mà cầu các nhà từ-thiện trong ba kỳ giải quyết. Nếu các ông cứ ôm ấp hoài, ngày hết ngày, tháng mãn tháng, thì bao giờ mới được thành tựu, mà rồi các nhà từ thiện có ai biết đâu chi mà tán-trợ, có phải là (ai biết ngựa nơi đâu mà gã) không? Thoảng như lời khẩn-cầu của tôi đây mà phù hạp với việc trù-tính của các ông, thì xin các ông thi hành cho gấp, là vì kiếp sanh con người như nháy mắt, còn đó rồi mất đó, và tôi trộm nghĩ: làm người mà chẳng báo-bổ cho đời chút ít, tưởng khi ngày lâm chung cũng thẹn với non-sông lắm chớ?! Chỉ như việc nghĩa làm cho đời thì không bao giờ mất, mà lại lưu truyền thiên-cổ.

Theo thể-lệ của quí hội về điều thứ 4, khoản thứ 8, nếu chư vị nào lạc-quyên cho hội số bạc từ sáu-chục-đồng (60$00) trở lên, thì hội tặng chức phước-thiện-hội-viên. Ấy vậy, chiếu theo đó, thì các ông nên quảng-cáo hoặc viết thơ riêng, mà tỏ tường việc nghĩa ấy cho các nhà hằng-tâm, hằng-sản, trong tam kỳ thì lo chi là không có người hưởng-ứng. Chớ cổ-nhân có nói rằng: Việc tình nghĩa người ta rằng thì cũng hóa ra vụng..

Luôn đây, tôi cải xin chư tôn trong Nam, Trung, Bắc kỳ, xin để lòng từ-thiện mà thương đến những người cũng nòi cũng giống ở xứ Lèo, vì khác nhau có một chữ thời mà phải thất sở ly hương.. Xin thì chút tình với đồng-loại, thì có phước chi bằng. Vả lại chư tôn làm được việc nghĩa với đồng-bang thì danh không mất, phước ắt lưu truyền, chẳng những là kẻ sống đầy gội-nhuần ân-đức của chư tôn mà thôi, mà người mất đó cũng ngậm ngùi ân-nghĩa cả.

Trước khi kính bái chư tôn, tôi xin phép mà nhắc nhở liệt-vị xứ Nam-kỳ, xin làm làm sao cho được như lời của một đấng chí-tôn của ta xưa kia đã tặng cho xứ Nam-kỳ là: (Nam-kỳ tố xưng trang nghĩa) vậy.

Thiết tưởng, muôn ngàn việc nghĩa — Nghĩa với Đồng-bào là không nhỏ vậy.

Bá bái

Một người Nam-kỳ ly-hương ở xứ Lèo

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 22 Avril 1926

QUÁ CHƠI NÊN PHẢI???

Tích hát cải-lương soạn toàn các điệu hát theo lối mới như ca, ngâm, lý. Tích này rất hợp với luân-lý đời nay. Lần trước đã diễn nhiều ngài chưa được xem. Có viết thư cho hản-hội để diễn lại, vậy xin lĩnh ý diễn lại và xin các ngài giữ chỗ trước kẻo hết chỗ ngồi như mấy lần trước.

Tối thứ sáu 23 Avril 1926

KIM VÂN KIỀU

(Hồi thứ 3)

Tối thứ bảy 24 Avril 1926

ĐỨC MẪU THOẢI

Thảm nhất là chỗ công chúa bị đày vào rừng than vãn rất là não nùng ai oán. Vui là chỗ các loài thủy tộc lên rước công chúa về động-đình.

Tối chủ-nhật 25 Avril 1926

HẠNH NGUYÊN CỐNG HỒ

Tối thứ hai 26 Avril 1926

HƯƠNG SƠN PHẬT TÍCH

(Hồi thứ 1)

3008

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Giảm giá 20%.

Bánh xe cao-su (săm, lốp) bánh sắt, díp, chục, rayons, jantes, aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.

Hàng thực tốt

giá thực rẻ

Quí-khách chiếu cố xin mời đến hiệu ĐỨC-LONG, 90, phố Mã-Mây, Hanoi

3041

NHÀ BA-CHƯƠNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất Santalol chất Salol và chất Urotormine

3001 Giá 1$20 một hộp

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban-khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đại dược phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui dược-phòng chủ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啟定三年五月初七日內閣奉
硃批照得河內大藥房貴靈鳧
有製補酒經試御用頗佳允當
嘉獎著遞抄示壽貴藥房主
以表聲價欽此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

3001

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho bản-quán ... Mua báo thì ...

BÁN CHIẾU KHÁCH

Đất thếp đèn .... 0$18 một kilo

Son tây đỏ các mùi .... 0.50 một hộp 1 kilo

(Có giấy cam-đoan chế nguyên bằng giầu caite, vừa chóng khô lại bền)

Mua buôn có giá riêng

GIẤY NÓI SỐ 341

ĐẮC-BẰNG.

3061 72, Phố Hàng Bồ Hanoi

NHÀ MÁY ĐÈN HANOI

Quạt treo chân hiệu Marelli

Hạng lớn giá .... **950** fr.

Hạng nhỏ giá .... **800** fr.

TÍNH CẢ CÔNG TREO

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cúu Hỗ Petrus Ký (62-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Sữa đặc BERNA

Làm bằng sữa của bò cái Thụy-sĩ tốt nhất có cái vị ngon ngọt, cái tinh chất đặc biệt, và lại có rất nhiều chất bổ dưỡng.

Dùng để nuôi con trẻ, người đau, và người nhiều tuổi rất tốt.

Giá bán **0$30** *một hộp 400 gr.*

Bản hiệu nhận được sữa BERNA luôn, nên lúc nào cũng có sữa thực tươi.

3005

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÒ 1$40

3001

CÁI BỆNH HUYẾT SUY

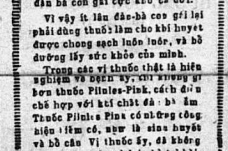
Bệnh huyết suy dân-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng này tật khác ít nhiều cho dân bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy ít lâu dân-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí huyết được chong sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiếm nghiệm về bệnh ấy, chỉ không gì bằng thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu lắm có, như là sinh huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đã khéo mạnh-hiệt quá, mà lại phá trừ hết bệnh các cơ thể yếu đuối, làm cho vậc-động luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh lạy-nhược bệnh run-gân, bệnh tinh thần hỗ-quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa kương điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK bằng thứ nào nhà cũng có bán.

Nhà-xanh

Buổi văn-minh cải-lương chế-tạo,
Bảng mấy lời kính-cáo đồng-bang.
Nhà-nội số 6 hàng Ngang
Chính hiệu Nam-thịnh bán hàng rẻ thay
Trong nhà có cả thợ may,
Mới mượn thợ cắt ngày giầy khéo ghê.
Tùy lòng khách lấy xanh-tê,
Theo được như ý chẳng hề có sai.
Hai xườn cho chí hai vai,
Dều được phẳng cả chẳng hề hỏng chi.
Cổ-dòm cổ-dọc một khi,
Văn-minh mới mới cổ thì lại cao.
Kính trình quý-khách đồng-bào,
Muốn mặc đẹp đẽ thì vào may qua.
Lời nói chẳng dám sai ngoa,
Chắc rằng có đến may qua mới tường.
Tôi trông quí chức đi đường,
Nhiều ông mặc áo vai thường vận siêu.
Chẳng qua nhiều chỗ làm liều,
Vậy xin kính cáo mấy điều thực ngôn.
NAM-THỊNH Tailleur
Số 6, phố hàng Ngang (Hanoi)

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một lọ sáu cachets

3001

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đọt.

Giá tiền 0$90 3001

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bạn-quán xin nhắc ngài mua báo khi có việc gì viết thư cần hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ký, để cho người làm để tìm kiếm. Xin các ngài thường hay kỷ tên rõ ràng cho tiện, hoặc thêm quê, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

yếu đuối vàng vọt

GẦY MÒN

Thuốc SIROP **DESCHIENS**

có hypophosphites

Bệnh này thường vẫn mắc nhau, ấy là vì người mắc bệnh không biết rằng: Thuốc nào hay hơn là thuốc ấy. Thuốc nào thường tại thành Paris đều đáng cả, bởi thuốc ấy là thuốc chữa bệnh.

Dù cán ngải đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì. Các sự đau đớn đã tiêu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: **đau tỳ vị, bệnh dạ, bệnh gan, vân vân...**

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

3022

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai).

Người bị bệnh ghip và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình một nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm lạ: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hẳn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến ngày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghip mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

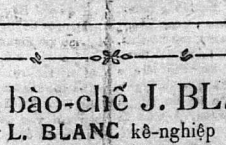
Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ sáu (sau khi xe lửa đêm Hanoi tới) chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm thứ hai chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tốt đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Tân-ký đi Nghệ-tương ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Tân-ký, Thakhek hay là Nouc

3013

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Líp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

CENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre: 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai: 1,25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai: 1,25*
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai: 1,25*

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0,80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3008

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt . . . . . 0$90

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3023

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là: Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

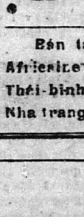
Chai lớn giá: 0$80

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI

3003

CÒN GÌ THÚ BẰNG

TRƯỚC KHI ĂN CƠM

UỐNG MỘT CỐC ANIS PERNOD

Giải khát và ngon cơm

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đông-hới, Thu xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

3046

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN